

Saimaan ammattikorkeakoulu
Liiketalous Lappeenranta
Liiketalouden koulutus
Laskentatoimi

Minna Kurri

Opas kevytyrittäjyyteen

Opinnäytetyö 2019

Tiivistelmä

Minna Kurri

Opas kevytyrittäjyyteen, 31 sivua, 2 liitettä

Saimaan ammattikorkeakoulu

Liiketalous Lappeenranta

Liiketalouden koulutusohjelma

Laskentatoimi

Opinnäytetyö 2019

Ohjaaja: lehtori Jukka Sirkiä, Saimaan ammattikorkeakoulu

Työelämä on muuttunut ja muuttuu voimakkaasti kaiken aikaa. Työn tekeminen ja siitä ansion saaminen voi koostua monista erilaisista osasista. Kevytyrittäjyys on tuore tapa joko työllistää itsensä kokonaan tai hankkia lisätuloja vaikkapa opiskelun tai osa-aikaisen palkkatyön ohessa. Kevytyrittäjänä voi myös testata liikeideaa matalammalla riskillä.

Tämän työn tarkoituksena on perehtyä kevytyrittäjyyteen. Painottuen kuitenkin toiminnan aloittamiseen sekä siihen liittyviin kysymyksiin ja valintoihin.

Teoreettisessa osassa käydään läpi liiketoiminnan keskeisiä käsitteitä ja sitä, kuinka ne vaikuttavat toisiinsa ja ovat yhteydessä toisiinsa. Empiirinen osio valmistui entisen kevytyrittäjän haastattelun pohjalta.

Havaintojen perusteella voidaan sanoa, että laskutuspalveluyrityksillä ja niiden tarjoamilla palveluilla on suuriakin eroja. Näitä eroavuuksia tulee kevytyrittäjäksi aikovan punnita tarkoin. Toisaalta taas laskutuspalveluyritys on hyvä yhteistyökumppani ja toimii kevytyrittäjälle suuren organisaation tavoin. Opinnäytetyön tuotoksena syntyi opas kevytyrittäjäksi aikovalle.

Avainsanat: Kevytyrittäjyys, laskutuspalveluyritys, virtuaaliorganisaatio, toiminnallinen symbioosi

Abstract

Minna Kurri

Guide to light entrepreneurship, 31 pages, 2 appendices

Saimaa University of Applied Sciences

Business Administration Lappeenranta

Degree Programme in Business Administration

Accounting

Bachelor's Thesis 2018

Instructor: Mr Jukka Sirkiä, Senior Lecturer, Saimaa University of Applied Sciences

Work and work environments has changed and keeps changing at alarming pace. The actual working itself as well as earnings are not as straight forward as they used to be and both the actual work as well as the wages can be a sum of very different components. One new and fresh way to employ yourself is light entrepreneurship. Light entrepreneurship can provide both full time work to someone or act as a source of additional income when for example, while studying or has another part-time job. It is also a great way to test new business ideas with lot less risk involved.

The aim of this thesis is to take a closer look into light entrepreneurship. The focus is in the process of starting a light entrepreneurship. What kind of questions does one face and what kind of choices does one wrestle with when starting such business. The theoretical part of the thesis focuses in some of the key concept of business and entrepreneurship. What those concepts are and how they relate to each other and affect each other in practice. The empirical part of thesis is based on interviewing former light entrepreneur.

Based of the results of this thesis can conclude that there are great differences between different invoicing service companies and what kind of services they provide. One should be well aware of those differences before starting to run such a business. On the other hand an invoicing service company is a great partner for light entrepreneurs and provide essential back up similar to big organizations. This thesis by-product is a guide for those who are looking into becoming light entrepreneurs.

Keywords: Light entrepreneurship, Invoicing service company, Virtual organization, Functional symbiosis

Sisällys

1	Johdanto.....	5
1.1	Opinnäytetyön tavoite ja rajaukset.....	6
1.2	Tutkimuskysymys ja - menetelmä.....	7
2	Kevytyrittäjäyys.....	8
3	Liiketoiminnan keskeisiä käsitteitä.....	9
3.1	Y-tunnus.....	9
3.2	Starttiraha.....	9
3.3	YEL, TYEL.....	10
3.4	Arvonlisävero.....	11
3.5	Vakuutukset.....	12
4	Kevytyrittäjän työttömyysturva ja Ay-toiminta.....	13
5	Laskutuspalveluyritys.....	14
6	Toiminnallinen symbioosi.....	15
7	Haastattelu.....	16
7.1	Kevytyrittäjäyden aloittaminen.....	16
7.2	Toiminnalliset- ja lakisäätöiset asiat.....	17
7.3	Toiminnallinen symbioosi.....	18
7.4	Haastattelun yhteenveto ja tulokset.....	18
8	Pohdinta ja yhteenveto.....	20
	Kuviot.....	22
	Lähteet.....	23

Liitteet

- Liite 1 Haastattelukysymykset
- Liite 2 Opas kevytyrittäjäyteen

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön aihe on kevytyrittäjyys. Opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa objektiivinen aloitusopas kevytyrittäjäksi aikovalle. Oppaassa esitellään aloittamiseen liittyvät keskeiset seikat. Näitä asioita ovat muun muassa seuraavat: Mistä saa tietoa ja opastusta kannattavuuteen, laillisuuteen sekä toimintaan liittyvissä kysymyksissä? Mitä pitää ottaa huomioon ennen toiminnan aloittamista? Tässä opinnäytetyössä perehdytään kevytyrittäjyyteen kokonaisuutena, mutta eritoten kiinnostava seikka, johon aiotaan kiinnittää huomiota, on toiminnan aloitusopas, josta mainokset on karsittu pois. Tutkimus tehdään kevytyrittäjän näkökulmasta ja prosessin tuotos pidetään riippumattomana ja puolueettomana, koska kyseessä ei ole case-tutkimus.

Tämän opinnäytetyön kautta muodostuvan oppaan on tarkoitus vastata selkokielellä mahdollisimman moniin kysymyksiin, jotka saattavat askarruttaa kevytyrittäjäksi aikovan mieltä. Opas tarjoaa tietoa siitä kenelle, milloin, miksi ja mitä hyötyä kevytyrittäjyydestä on sekä kevytyrittäjyyden aloittamisen ja lopettamisen kustannuksista. Oppaan on myös tarkoitus herättää kevytyrittäjäksi aikova vertailemaan oman toimialansa näkökulmasta virtuaaliorganisaatioita, niiden tarjoamia palveluita sekä niiden tapoja toimia. Täysyrittäjäksi ryhtyvälle, yritysmuodosta riippumatta, tietoa ja opastusta näistä asioista on tarjolla monissa eri lähteissä ja muodoissa, kun taas vastaavaa kevytyrittäjille niitä on vähemmän saatavilla.

Virtuaaliorganisaatiot, jotka hoitavat kevytyrittäjyyteen liittyvän paperityön kevytyrittäjän puolesta, etsivät asiakkaita omilla nettisivuillaan. Ne markkinoivat voimakkaasti kevytyrittäjyyden helppoutta ja kepeyttä, tarjoamatta kuitenkaan konkreettista ohjeistusta huomioon otettavista asioista. Nämä asiat liittyvät siihen mitä tulisi ottaa huomioon toimialakohtaisesti vertailtaessa olemassa olevia vaihtoehtoja, jotka vaikuttavat kevytyrittäjän tulevaan liiketoimintaan.

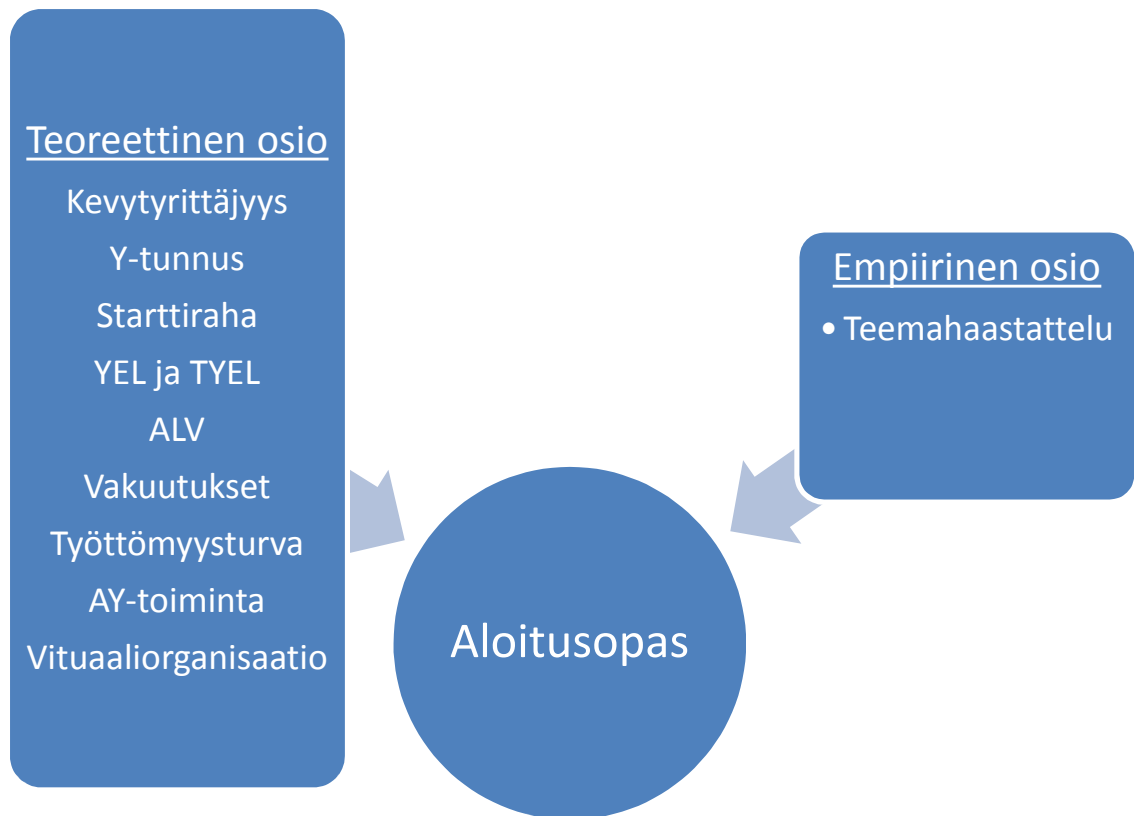
Aihe on ajankohtainen ja tärkeä koska työelämä on muuttunut ja muuttuu voimakkaasti kaiken aikaa. Kevytyrittäjyys on tuore tapa joko työllistää itsensä kokonaan tai hankkia lisätienestiä esim. opiskelun tai osa-aikaisen palkkatyön ohessa. Yrityksen on helpompaa ostaa projektityöhön tarvitsemaansa

osaaminen kevytyrittäjältä, kuin palkata freelanceri tai konsultti erimittaisiin pätkätöihin. Yritysmuotona kevytyrittäjäyys on verrattain uusi. Se on kuitenkin lyhyen olemassaolonsa aikana muuttunut paljon ja tapahtunut muutos on vienyt kevytyrittäjäyttä monin osin täysyrittäjäyden kaltaiseksi. Muutoksesta huolimatta kevytyrittäjäydessä on mahdollistettu valinnan vapaus monissa sellaisissa asioissa, jotka täysyrittäjille ovat pakollisia. Näitä asioita ovat mm. Y-tunnus ja YEL-vakuutus.

1.1 Opinnäytetyön tavoite ja rajaukset

Opinnäytetyössä suurin huomio keskittyy aloitusoppaaseen. Vähemmälle huomiolle jää kevytyrittäjäyden koko elinkaaren tarkastelu, jotta opinnäytetyöstä ei tulisi liian laajaa kokonaisuutta. Aihe rajataan näin, jotta saadaan tuotettua napakka tietopaketti kevytyrittäjäyden aloittamiseen Suomessa. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena ei ole vertailla eri maiden välisiä toiminnallisia eroavaisuuksia kevytyrittämisessä tai virtuaaliorganisaatioiden toiminnassa. Keskittyminen kevytyrittäjäyteen Suomessa omalta osaltaan rajaa aihealuetta sopivammaksi kokonaisuudeksi hallita.

Teoreettisessa osiossa avataan käsitteet ”kevytyrittäjäyys” ja ”virtuaaliorganisaatio”, sekä selvitetään tutkitun tiedon perusteella näiden kahden välinen toiminnallinen symbioosi. Lisäksi teoreettisessa osiossa tarkastellaan kevytyrittäjän näkökulmasta liiketoimintaan vaikuttavia käsitteitä: Y-tunnus, starttiraha, YEL- ja TYEL-vakuutukset, työttömyysturva, arvonlisävero, vakuuttaminen sekä AY-toiminta. Myös edellä mainittujen keskinäistä vaikutusta toisiinsa tarkastellaan. Teoreettiseen osioon valitut käsitteet ovat keskeisiä asioita kevyt- ja täysyrittäjäydessä. Täysyrittäjälle useat edellä mainituista käsitteistä ovat pakollisia, kun taas kevytyrittäjälle ne ovat valinnaisia. Alla olevaan kuvioon 1 on havainnollistettu opinnäytetyön rakenne.

Kuva 1 Opinnäytetyön rakenne

1.2 Tutkimuskysymys ja -menetelmä

Tutkimuksessa selvitetään vastausta tutkimuksen pääkysymykseen:

Mitä asioita tulee tietää ja ottaa huomioon, jos aikoo kevytyrittäjäksi?

Tutkimuksen alakysymys:

Millä tavoin laskutuspalveluyritys jakaa tietoa ja auttaa käytännön ongelmatilanteissa?

Tässä opinnäytetyössä tutkimusmenetelmänä käytetään kvalitatiivista eli laadullista tutkimusta. Laadullinen tutkimusmenetelmä on valittu, koska empiiristä aineistoa varten valittavissa oleva kohdejoukko on hankalasti tavoitettavissa, että kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän antamien tulosten luotettavuus olisi heikko. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2010, 161). Kevytyrittäjillä ei ole lakisääteistä rekisteröitymispakkoa täysyrittäjien tapaan. Kuka vain vastaan tulija voi olla kevytyrittäjä. Laadullisessa tutkimuksessa ei haastateltavien määrällä ole suurtakaan merkitystä, koska jokainen haastateltava ja hänen kokemuksensa

ovat yksilöllisiä. (Hirsjärvi ym. 2010, 164.) Haastattelut toteutetaan avoimina yksilö haastatteluina, joissa ennalta laadittua kysymysrunkoa haastattelija käyttää ohjaamaan haastattelun kulkua. Haastatteluissa edetään teemoittain ja lisäkysymyksillä poissuljetaan mahdolliset tulkinnalliset sekaannukset ja väärinymmärrykset esimerkiksi ei vielä niin vakiintuneesta termistöstä johtuen ja toisaalta taas syvennetään niitä kysymyksiä, jotka vaativat enemmän ja yksityiskohtaisempaa selvittelyä. (Hirsjärvi & Hurme 2001, 47 – 48). Avoimen haastattelun etuna on sen joustavuus, joka mahdollistaa sekä haastateltavan tiedon keruun, että omakohtaisen kokemuksellisten ja näkemyksellisten mielipiteiden huomioon ottamisen. Haastattelulla koetetaan saada selville mahdollisimman kokonaisvaltaisesti kevytyrittäjän todellisen elämän arkea. Haastattelut toteutetaan haastattelijan ja haastateltavan välittömässä kielellisessä vuorovaikutuksessa ja saatu ainutlaatuinen aineisto käsitellään luottamuksellisesti. (Ikävalko 2016).

2 Kevytyrittäjäyys

Kevytyrittäjä on itse itsensä työllistävä, itse työnsä hinnoitteleva ja itse asiakkaansa hankkiva henkilö, jolla on yrittäjän vapaus päättää itsenäisesti, milloin, millaisin ehdoin, miten ja missä työskentelee. Toisin sanoen työsuorituksia tarjoava yksityishenkilö, joka sopii työnteettäjän kanssa työsuorituksen aikataulusta ja sisällöstä sekä hinnasta ja muista ehdoista. Kevytyrittäjä toimii kuitenkin aina ilman omaa yritystä. (eezy 2018).

Kevytyrittäjäyys sopii erilaisissa elämäntilanteissa oleville. Kevytyrittäjäksi aikova voi esimerkiksi olla osa-aikaisessa työsuhteessa, opiskelija, työtön, eläkeläinen tai vanhempainvapaalla. Kevytyrittämisellä voidaan hankkia lisätuloja itselleen. Kevytyrittäjäyys on myös oiva tapa testata kysyntää jollekin mielessä olevalle liikeidealle pienemmällä riskillä. Kevytyrittäjäyys sopii mainiosti aloille, jotka eivät vaadi suuria aloituspääomia, laitehankintoja tai tuotevarastoja ja toimitilavuokria. Aloille, joissa kevytyrittäjä voi myydä omaa osaamistaan ja ammattitaitoaan palvelun tavoin, omassa tai asiakkaan tilassa. Esimerkiksi hieroja, valokuvaaja, muusikko, opettaja, konsultti, kielenkääntäjä ja vaikkapa bloggaaja. (eezy 2018).

Kevytyrittäjän asiakkaita voivat olla yritykset, yhteisöt taikka yksityishenkilöt. Yhteistä kaikille kevytyrittäjille on, että toimintaa pyöritetään jonkin laskutuspalvelun eli virtuaaliorganisaation kautta. Näin kevytyrittäjä välttää yrittäjälle pakollisen byrokraattisen paperityön. Asiakkaiden laskuttamisen, viranomaisilmoitusten ja -tilitysten tekemisen, rahaliikenteen hoitamisen, ynnä muun sellaisen laskutuspalveluyritys hoitaa kevytyrittäjän puolesta. (Omapaja 2018).

3 Liiketoiminnan keskeisiä käsitteitä

Kevytyrittäjän on samoin kuin täysyrittäjän pohdittava kannattavuutta. Kevytyrittäjänä toimiminen ei poista yrittäjältä yritystoimintaan kiinteästi liittyvien asioiden pohtimista ja punnitsemista, koska usein yksi asia johtaa toiseen, tai on jonkin tavoiteltavan edun saamisen kriteeri. Näitä muun muassa ovat jäljempänä esille tulevat starttiraha, Y-tunnus, eläkemaksut, työttömyysturva ja ALV. Nämä ovat käsitteitä, joita kevytyrittäjän on osattava täysyrittäjän tavoin huomioida. Kevytyrittäjyyden elinkaaren eri vaiheissa, oman toiminnan kannalta paras vaihtoehto vaihtelee. (TE-palvelut 2018).

3.1 Y-tunnus

Eli yritys- ja yhteisötunnus, joka yksilöi yrityksen, samaan tapaan kuin henkilötunnus yksilöi yksityishenkilön. Toisin kuin henkilötunnus, on Y-tunnus julkista tietoa ja saatavilla Yritys- ja yhteisötietojärjestelmän (YTJ) tietopalvelusta. Y-tunnus on kahdeksan numeroinen numerosarja, jossa ennen viimeistä numeroa on väliviiva, tunnuksen antaa patentti- ja rekisterihallitus (PHR) tai verohallinto. Y-tunnuksen saaminen edellyttää rekisteröitymistä PHR:n kauppa tai säätiörekisteriin tai verottajan työnantaja-, ALV-velvollisten- tai ennakkoperintärekisteriin. (YTJ 2018).

3.2 Starttiraha

Starttiraha on tarkoitettu aloittavalla yrittäjälle kattamaan henkilökohtaisia menoja ennen kuin yrittämisestä alkaa tulla tuloja. Starttirahaa tulee hakea ennen yritystoiminnan aloittamista. Starttiraha on peruspäivärahan suuruinen, veron

alainen ja sitä on mahdollista saada enintään 12 kuukautta. Starttiraha ei ole laina, eikä sitä tarvitse maksaa takaisin. (Omapaja 2018). Starttirahaa haetaan TE-toimistolta, joka arvioi tapauskohtaisesti täytyvätkö starttirahan saamisen perusteet (TE-palvelut 2018.)

Aiemmin laskutusfirmojen kautta itsensä kevytyrittäjänä työllistävät henkilöt eivät ole voineet saada starttirahaa. Nykyisellään muutamat laskutusfirmat tarjoavat kevytyrittäjälle Y-tunnusta heti yhteistyösopimusta tehtäessä. Y-tunnus on yksi starttirahan myöntämiskriteeri. Muita kriteerejä ovat mm. päätoiminen yrittäjyys, että toiminnan aloittaa vasta kun tuki on myönnetty, että yrittäjä omaa riittävät valmiudet aloittaakseen jatkuvan ja kannattavan päätoimisen yrittäjyyden. (TE-palvelut 2018).

3.3 YEL, TYEL

YEL eli yrittäjän eläkevakuutus on lakisääteinen, eli pakollinen osa yrittäjän sosiaaliturvaa. YEL-työtulon perusteella määräytyvät yrittäjän tuleva eläke, sosiaali- ja työttömyysturva, sekä mahdolliset KELA:n etuudet kuten esimerkiksi sairaus- ja äitiyspäiväraha. (Ilmarinen 2018).

Kevytyrittäjät ovat toukokuussa 2017 tulleet yrittäjän eläkevakuutuksen piiriin. YEL on pakollinen kevytyrittäjälle, jos vuotuinen työtulo on vähintään 7645,25 (vuoden 2018 raja) ja toiminta kestää vähintään 4 kk. vuodessa. Työtulo määritellään jokaiselle yrittäjälle yksilöllisesti. Työtulo ei ole laskutuksen tai ansion määrä, mutta kevytyrittäjät voivat käyttää bruttotuloaan suuntaa antavana arvona työtulon määrittämiseen. (op-kevytyrittaja 2018). Sivulla www.ukko.fi kerrotaan Työtulon virallinen määritelmä seuraavasti:

Työtulo on summa, jonka voisit maksaa palkkana yhden vuoden aikana jollekulle samaa työtä tekeväälle. (ukko 2018.)

Kevytyrittäjän on itse otettava YEL-vakuutus, sitä ei laskutuspalveluyritys tee kevytyrittäjän puolesta. YEL-maksun maksamiseen kevytyrittäjä voi kuitenkin valtuuttaa laskutuspalveluyrityksensä. YEL-vakuutuksen hinta perustuu YEL-työtuloon ja yrittäjän iän mukaan vaihtelevaan prosenttimäärään. Vuonna 2018 sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vahvistamat prosentit ovat: alle 53-vuotiaille maksu

on 24,1 prosenttia, 53–62-vuotiaille 25,6 prosenttia ja yli 62-vuotiaille 24,1 prosenttia. (Ilmarinen 2018). Aloittavat uudet yrittäjät, myös kevytyrittäjät, saavat neljän vuoden mittaisen alennuksen YEL-maksuun ja maksavat 24,1% asemesta 22% YEL-työtulosta. Alennus seuraa yrittäjää, vaikka yritys tai toimiala vaihtuisikin. Eläke sekä muut etuudet karttuvat normaalisti, eläkemaksun alennuksesta huolimatta. (varma 2018).

Vaikka kevytyrittäjän YEL-työtulo ei ylittäisi 7645,25 € minimirajaa, voi kevytyrittäjä halutessaan ottaa vapaaehtoisen YEL-vakuutuksen ja kartuttaa näin eläkettään ja parantaa sosiaaliturvaansa. YEL-maksut ovat verovähennyskelpoisia, sekä henkilö-, että yritysverotuksen puolella. YEL-vakuutuksen voi ottaa 6 kk jälkikäteen, YEL-työtulo rajan täyttymisestä. Yli puolivuotta myöhässä otettu YEL-vakuutus johtaa laiminlyöntikorotukseen. (OP-kevytyrittäjä 2018).

TYEL eli työntekijän eläkemaksu. TYEL vakuutuksen ottamisen ja maksun pidättämisen palkasta huolehtii yleensä palkkatyönantaja. Työsuhteesta voidaan puhua silloin kun työnantajalla ja työntekijällä on sopimus työn tekemisestä, työtä tehdään työnantajan johdolla ja tai työnantajan valvomana ja tehdystä työstä saadaan palkka tai muu vastike. (Hynynen 2016).

Kevytyrittämisestä ei tulisi maksaa TYEL:ä koskaan. Palkkatyössä olevalla kevytyrittäjällä voi olla molempia eläkemaksuja yhtä aikaa, mutta TYEL:n pidättämisen palkasta huolehtii palkkatyön työnantaja ja YEL-maksut kevytyrittäjä maksaa itse. (Eläketurvakeskus 2018).

3.4 Arvonlisävero

Arvonlisävero eli ALV on kulutusvero, joka maksetaan kaikista hyödykkeistä mitä kulutetaan. Kulutushyödykkeet voivat olla aineellisia kuten tavarat tai aineettomia kuten palvelut. Myyjä lisää ALV:n, tavarahan tai palvelun myyntihintaan. Arvonlisäverokanta vaihtelee myytävästä tuotteesta tai palvelusta riippuen 0% ja 24% välillä. (Vero 2018). Kevytyrittäjänkin tulee työtään hinnoitellessa muistaa lisätä laskuun ALV:n osuus. Asiakkaalta kerätty kulutusvero tilitetään valtiolle. (OP-kevytyrittäjä 2018).

Arvonlisäverovelvollinen voi saada huojennusta maksettavasta arvonlisäverosta. Huojennuksen määrä riippuu tilikauden liikevaihdon suuruudesta. Tilikausi on yleensä 12 kuukautta. Liikevaihdon ollessa enintään 10 000 euroa, huojennuksen voi saada täysimääräisenä, eli verottaja palauttaa yrittäjälle tämän maksaman ALV:n. Jos liikevaihto on yli 10 000 euroa, mutta alle 30 000 euroa, arvonlisäveroon saa osittaisen huojennuksen. Tilikauden aikana arvonlisäveroilmoitukset annetaan ja arvonlisävero maksetaan normaalisti. Verovelvollinen laskee itse huojennukseen oikeuttavan määrän ja ilmoittaa tiedot tilikauden viimeisen kuukauden tai kalenterivuoden viimeisen verokauden arvonlisäveroilmoituksella. (Vero 2018).

3.5 Vakuutukset

Kevytyrittäjälle varsinaisia pakollisia vakuutuksia ei ole muita kuin YEL, joka senkin on pakollinen vasta työtulo kriteerin täytyttyä. Alakohtaisia eroja on ja niistä kevytyrittäjän on itse otettava selvää, ennen toiminnan aloittamista. Hierojille ja fysioterapeuteille potilasvakuutus on lakisääteinen, kun taas tietokoneen ääressä istuva bloggaaja ei potilasvakuutusta tarvitse. Vapaaehtoisia vakuutuksia on kevytyrittäjälle tarjolla useita, jotkin niistä parantavat kevytyrittäjän sosiaaliturvaa tapaturman sattuessa. Toiset vakuutukset taas parantavat kevytyrittäjän oikeusturvaa mahdollisissa riita-asioissa ja vastuuvakuutus tulee kyseeseen, jos kevytyrittäjä on omalla toiminnallaan tai tuotteella aiheuttanut henkilö tai omaisuus vahinkoa. Liiketoiminnan äkillinen, syystä taikka toisesta johtuvaa keskeytymistäkin varten on vakuutus. Vapaaehtoinen vakuutus löytyy myös työkoneille, -laitteille ja -välineille. Kotoaan käsin työskentelevän kevytyrittäjän kannattaa selvittää minkälaista turvaa tarjoaa hänen oma kotivakuutuksensa. Toisaalta taas Ay-liikkeeseen kuulumisen saattaa jäsenetuna sisältää jonkin vakuutuksen. Jotkin laskutuspalveluyritykset räätälöivät kevytyrittäjäasiakkailleen juuri hänen toimialaansa sopivan paketin vapaaehtoisista vakuutuksista, toki tämä edellyttää, että vakuutukset otetaan heidän kauttaan ja vakuutusten vuosimaksut peritään suoraan kevytyrittäjälle tilitettävästä palkkatulosta. (OP-kevytyrittäjä 2018).

4 Kevytyrittäjän työttömyysturva ja Ay-toiminta

Vuoden 2018 alusta voimaan tullut lakimuutos mahdollistaa työttömyyspäivärahan saamisen kevytyrittämisen neljältä ensimmäiseltä kuukaudelta, jos työtön työnhakija työllistää itsensä uutena kevytyrittäjänä. Neljän ensimmäisen kuukauden jälkeen TE-keskus arvioi kevytyrittämisen laatua, pää- vai sivutoimista, jos TE-toimisto katsoo, että kevytyrittäjä on sivutoimista, on kevytyrittäjällä oikeus soviteltuun päivärahaan. Päätoimisella yrittäjällä oikeus päivärahaan lakkaa. (TE-palvelut 2018).

YEL-vakuutettu kevytyrittäjä, jonka vakuutus on otettu vähintään 12 576 € vahvistetulle vuosituloille (vuoden 2018 alaraja), voi liittyä yrittäjän työttömyyskassaan, ja kerryttää itselleen 15 kuukauden työssäoloehto. Työssäoloehdon täyttymisen kartuttamisaika on 4 vuotta ennen työttömyyttä ja mukaan luetaan vähintään 4 kuukauden mittaiset jaksot. Työssäoloehto ei kerry ajalta jona kevytyrittäjä on saanut työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea, äitiys- sairaus- tms. päivärahaa. Kevytyrittäjällä on oikeus peruspäivärahaan tai työmarkkinatukeen, vaikka työssäoloehto ei täytyisikään. Päätoimisen kevytyrittäjän liittyminen kassan jäseneksi on perusteltua, mutta jos kevytyrittäjä on sekä palkkatyössä että kevytyrittäjä yhtäaikaaisesti kannattaa tarkoin miettiä liittyäkö johonkin palkansaajan työttömyyskassaan vaiko Yrittäjien työttömyyskassaan. Tähän valintaan vaikuttaa palkkatyön ja kevytyrittämisen painopiste, kumpaan suuntaan kallistua. (ayt 2018).

Ainakin ammattiliitto PRO on mahdollistanut kevytyrittäjien liittymisen ammattiliittoon ammatinharjoittajajäseneksi. Ammatinharjoittaja jäsenellä on samat jäsenedut, kuin palkansaajajäsenellä ja lisäksi PRO:lla on yrittäjille suunnattuja koulutuksia. Tätä kautta on mahdollista saada oikeudellista neuvontaa esim. yrityksen perustamiseen liittyvissä asioissa, tai vaikkapa mahdollisissa vahingonkorvaus asioissa. PRO:n ammatinharjoittajajäsenyys maksaa vuonna 2018, 14,00 € kuukaudessa. Pro tekee yhteistyötä Ammatinharjoittajien ja Yrittäjien Työttömyyskassan AYT:n kanssa. (Proliitto 2018).

5 Laskutuspalveluyritys

Laskutuspalveluyrityksiä voidaan kutsua myös sateenvarjoryityksiksi tai virtuaaliorganisaatioiksi, mutta kansankieleen ehkä vakiintunein nimitys on laskutuspalveluyritys. (Frilans finans 2018.) Laskutuspalveluyritys on kevytyrittäjyyteen kiinteästi liittyvä palveluyritys, joka tarjoaa mahdollisuuden yksityishenkilön laskuttaa tehdystä työsuorituksesta ilman omaa yritystä. (Frilans finans 2018.) Laskutuspalveluyritys hoitaa kevytyrittäjän puolesta laskujen lähettämisen asiakkaalle, reskontran, mahdollisen perinnän, lakisääteiset verot sekä muut viranomaisilmoitukset ja -tilitykset, kirjanpidon sekä palkanlaskennan ja ”palkan” maksamisen kevytyrittäjälle. Laskutuspalvelu on kevytyrittäjälle kuin suuri organisaatio, eri osastoineen, jotka yhteisellä tukevat kevytyrittäjän yrittämisen helppoutta. (Yritä.fi 2018).

Laskutuspalveluyritysten ohjelmistot, joilla laskutus tehdään, ovat moderneja internetpohjaisia sovelluksia, joista kevytyrittäjän on helppo seurata talouttaan. Kevytyrittäjä voi ottaa itselleen vapaaehtoisen vastuu- ja tapaturmavakuutuksen laskutuspalveluyrityksen kautta, jonka maksun laskutuspalveluyritys automaattisesti perii kevytyrittäjältä. Laskutuspalveluyritykset seuraavat aikaa ja tiedottavat internetsivuillaan tärkeistä kevytyrittäjyyden muutoksista ja tapahtumista. Laskutuspalveluyritysten internetsivut mahdollistavat tietynlaisen yhteisöllisyyden, jossa voi vaihtaa näkemyksiä ja kertoa kokemuksistaan. (Ukko 2018).

Palvelut sekä tavat tehdä asioita poikkeavat eri laskutuspalveluyritysten välillä toisistaan jonkin verran, mutta yhteistä kaikille on kuitenkin se, että ne perivät kevytyrittäjältä maksun tarjoamastaan palveluista. Laskutuspalveluyritysten perimä komissio on jotakin 2% ja 7% välillä, se kuinka paljon komissiota kevytyrittäjä laskutuspalveluyritykselleen maksaa vaihtelee yritys kohtaisesti. Toisilla laskutuspalveluyrityksillä komissio on aina sama %-osuus kevytyrittäjän kokonaislaskutuksen summasta, taikka per laskun loppusumma, joillakin taas komission %-osuus laskee kevytyrittäjän kokonaislaskutuksen summan kasvaessa. (Alavalkama 2018, 54-59).

Laskutuspalveluyritykset pitävät huolen kevytyrittäjän pakollisista, lakisääteisistä maksuista ja ilmoituksista sekä tekevät vaadittavan paperityön kevytyrittäjän puolesta, palvelumaksua vastaan. Tämän lisäksi kevytyrittäjä voi valtuuttaa käyttämänsä laskutuspalveluyrityksen huolehtimaan vaikkapa YEL-maksuistaan, tai ottaa laskutuspalveluyrityksen kautta jonkin vapaaehtoisen vakuutuksen. Laskutuspalveluyritykset ovat palveluyrityksiä, jotka myyvät palveluitaan kevytyrittäjille palvelumaksusta. Laskutuspalveluyritykset eivät pidä huolta kevytyrittäjän omasta henkilökohtaisesta taloudesta, vaan siitä kevytyrittäjän, täysyrittäjän tavoin on huolehdittava ihan itse. (op-kevytyrittäjä 2018).

6 Toiminnallinen symbioosi

Kevytyrittäjäksi aikovan tulee rekisteröityä laskutuspalveluyrityksen internetsivulla palvelun käyttäjäksi, tämä on yleensä maksutonta. Rekisteröitynyt kevytyrittäjä saa laskutuspalveluyritykseltä käyttäjätunnukset taloushallinnon verkko-ohjelmaan ja kevytyrittäjä voi vaikka heti laatia ensimmäisen laskunsa. Normaalisti kuitenkin vasta rekisteröitymisen jälkeen kevytyrittäjä hankkii asiakkaansa ja sopii heidän kanssaan työsuoritteiden yksityiskohdista ja tekee sopimuksen asiakkaansa kanssa. Kevytyrittäjä tekee sopimuksen mukaisen työsuoritteiden sovittuna ajankohtana, jonka jälkeen hän laatii laskun tehdystä työsuoritteesta, laskutuspalveluyrityksen ohjelmistolla. (Kempainen, Sirkiä, Jukka & Hallikas 2017, 166).

Laskutuspalveluyritys lähettää asiakkaalle laskun ja huolehtii kevytyrittäjän reskontran, sekä mahdolliset huomautus ja perintä toimenpiteet, jos laskua ei ole maksettu ajallaan. Laskutuspalveluyritys hoitaa kevytyrittäjän lakisääteiset verot sekä muut viranomaisilmoitukset ja -tilitykset, kirjanpidon sekä palkanlaskennan ja ”palkan” maksamisen kevytyrittäjälle. Kevytyrittäjän Bruttopalkka muodostuu kevytyrittäjän laskuttamasta summasta. Arvonlisäverottomasta loppusummasta toimitetaan ennakonpidätys henkilöverotuksen verokortin mukaisesti, jolloin jäljelle jää nettopalkka. Nettopalkasta vähennetään mahdollinen vapaaehtoinen tapaturmavakuutusmaksu, sekä lakisääteiset maksut ja laskutuspalveluyrityksen palvelumaksu. Jäljelle jäävä loppuosaa tilitetään kevytyrittäjälle palkkana. Laskutuspalveluyrityksen palvelumaksun osuuden kevytyrittäjä voi

henkilökohtaisessa verotuksessa vähentää tulonhankkimiskuluina. (Kempainen, Sirkiä, Jukka & Hallikas 2017, 166).

7 Haastattelu

Haastattelu toteutettiin avoimena yksilö haastatteluna, haastattelijan ja haastateltavan välittömässä vuorovaikutuksessa. Haastattelun runkona toimi haastateltavalle ennakoon sähköpostitse toimitetut kysymykset, jotta haastateltava pystyi valmistautumaan haastatteluun.

Haastattelussa edettiin ennako kysymysten teemojen mukaisesti ja tarkennuksia, sekä yksityiskohtaisempaa tietoa haettiin syventävin lisäkysymyksin. Haastattelun teemat ovat valikoituneet niin, että tutkimuskysymykseen saataisiin mahdollisimman realistinen näkökulma.

Haastattelussa saatiin selkeä käsitys, miksi kevytyrittäjyys valikoitui yritysmuodoksi. Toiminnan aloittamisesta sekä Y-tunnuksesta ja ALV:n käyttäytymisestä keskusteltiin haastattelussa, sekä laskutuksesta ja hinnan muodostumisesta. Tärkeänä teemana selvitettiin myös laskutuspalveluyrityksen tapaa toimia ja tukea kevytyrittäjää. Varsin kattava kuva muodostui myös kevytyrittäjän arjesta, kevytyrittäjyyden aloittamisesta toiminnasta. Haastattelussa yrittäjä kertoi myös myöhemmin ajankohtaiseksi tulleesta tarpeesta vaihtaa yritysmuotoa ja näin ollen kevytyrittäjyyden lopettamisesta ja täysyrittäjäksi siirtymisestä. Haastattelun teemat olivat: Kevytyrittäjyyden aloittaminen, toiminnalliset- ja lakisääteiset asiat ja toiminnallinen symbioosi.

Itse haastattelutilanne oli rento. Haastattelu tapahtui haastateltavan toimistolla. Haastattelussa olivat läsnä haastateltava yrittäjä sekä hänen kaksi energistä terapiakoiraa, joita hän itse nimitti karvaisiksi kollegoiksi.

7.1 Kevytyrittäjyyden aloittaminen

Haastateltava ryhtyi kevytyrittäjäksi vuonna 2011, laskutuspalveluyrityksellä oli mainos Facebookissa, joka herätti mielenkiinnon. Kevytyrittäjyys oli varovaisen naisen valinta, matalan riskin vuoksi, koska toiminta oli aluksi pienimuotoista ja

sivutoimista. Kevytyrittämisen aloittamisen helppoutta haastateltava kuvasi seuraavasti.

Kevytyrittäjäksi ryhtyminen oli todella helppoa, se ei maksanut mitään, luotiin vain tunnukset, toimitettiin laskutuspalveluyritykselle verokortti palkkatuloa varten ja ensimmäisen työkeikan olisi voinut laskuttaa vaikka heti. Laskutuspalveluyrityksen internetsivulla oli hyvät ohjeet tunnusten tekemistä varten ja laskutusohjelma oli selkeä ja helppokäyttöinen.

7.2 Toiminnalliset- ja lakisääteiset asiat

Yrittäjä halusi jonkun, joka hoitaa kirjanpidon ja kaikki muutkin lakisääteiset asiat, myös vakuutukset, hänen puolesta. Näin yrittäjän oli mahdollista keskittyä vain tekemään työtään. Yhteistyön alkumetreistä haastateltava kertoi näin.

Aluksi kuitenkin huoletti, että meneekö kaikki varmasti oikein? Oikein meni, eikä mätkyjä tullut. Laskutuspalveluyritys hoiti kaiken kuten mainostikin ja tuotti raportteja liikevaihdosta, joista yrittäjänä oli helppo seurata taloutta.

Yrittäjällä ei ollut omaa y-tunnusta, vaan hän käytti tarvittaessa laskutuspalveluyrityksen y-tunnusta. Kulujen ja ALV vähentämiskelpoisuus toimivat yrittäjän näkökulmasta samalla tavalla. Kun kulut ja / tai ALV liittyivät johonkin nimenomaiseen laskuun, ne olivat vähennyskelpoisia. Haastateltava antoi käytännönläheisen esimerkin kulujen ja ALV:n vähentämisestä.

Esimerkiksi, jos piti luennon, tilavuokra tätä luentoa varten kuluna oli vähennyskelpoinen ja jos luennolle painatti materiaalia, oli tästä ALV vähennyskelpoinen.

Haastateltavan mielestä juuri tämä, että ALV:tä ei voinut kaikista ostoista vähentää, oli kevytyrittämisen huono puoli.

7.3 Toiminnallinen symbioosi

Ongelmallisissa tilanteissa laskutuspalveluyritykseltä oli mahdollista kysyä neuvoa, he antoivat neuvoja ja konkreettisia vinkkejä puhelimitse, sähköpostitse sekä internetsivuillaan olevan chat – palvelun kautta.

Kevytyrittäjällä jää enemmän aikaa työntekemiseen ja asiakasyhteistyöhön, kun laskutuspalveluyritys huolehtii kaiken paperityön.

Yllä olevan mainoslauseen haastateltava kertoi olevan juurikin näin. Toki kevytyrittäjä maksaa tästä palvelusta laskutuspalveluyritykselle. Kevytyrittäjä maksaa jokaisesta tekemästään laskusta komissiota laskutuspalveluyritykselle. Komission

Laskujen lukumäärällä ei ollut väliä, vaan laskujen yhteenlaskettu loppusumma määräsi komission suuruuden. Komissio pieneni portaittain.

Kevytyrittäjän tekemässä laskussa on sisällä kevytyrittäjän tekemä työ, laskutuspalveluyrityksen komissio, palkansaajan maksut, työnantajamaksut ja verot sekä vakuutukset. Vähintäänkin tämä kaikki tulisi kevytyrittäjän ottaa huomioon työtään hinnoitellessaan. Laskutuspalveluyritys hoitaa myös mahdolliset viivästys ja perintätoimenpiteet.

Toiminnan kasvettua haastateltavan näkökulmasta tiettyyn pisteeseen saakka tuli ajankohtaiseksi siirtyä kevytyrittäjyydestä täysyrittäjyyteen. Siirtymävaiheesta hän kertoo seuraavaa:

KEHY.ltä sai kaiken tiedon mitä tarvitsi oman yrityksen perustamiseen. KEHY:n kurssin startti yrittäjyyteen kautta löytyi tilitoimisto, joka teki tarvittavat toimet yrittäjyyden aloittamista varten.

7.4 Haastattelun yhteenveto ja tulokset

Haastattelun perusteella voidaan sanoa, että kevytyrittäminen on matalariskinen tapa testata liikeidea esimerkiksi oma päivätyön ohella. Toiminnan aloittaminen

on maksutonta ja laskutuspalveluyrityksen internet-sivuilla tunnusten luominen on helppoa. Kevytyrittämisen voi aloittaa heti saman tien tunnusten luonnin jälkeen.

Haastattelussa nousi myös esille kevytyrittämisen ongelma toiminnasta aiheutuvien kulujen vähentämisen mahdollisuudesta. Jos kevytyrittäjällä ei ole omaa Y-tunnusta on toiminnasta aiheutuvien kulujen sekä ALV vähentäminen vain rajallisesti mahdollista. Näin ollen, kun kevytyrittäjä ei voi kaikista ostoistaan vähentää ALV:tä eikä toisaalta käyttää edukseen ALV:n alarajahuojennusta on tämä merkittävä taloudellinen haittatekijä kevytyrittäjälle.

Yrittäjä kertoi, että laskutuspalveluyritykseltä sai valmiina pakettina ihan kaiken. Laskutuspalveluyritys hoiti kirjanpidon, sekä siihen liittyvät lakisäätteiset ilmoitukset ja muut juoksevat viranomaisasiat. Laskutuspalveluyritys myös tuotti helppolukuisia raportteja kevytyrittäjän taloudellisesta tilanteesta. Laskutuspalveluyritys antoi neuvoja ja vinkkejä kevytyrittämiseen liittyvissä kysymyksissä, monissa eri kanavissa. Yhteyttä oli mahdollista ottaa puhelimitse taikka sähköisesti, joko sähköpostin kautta tai laskutuspalveluyrityksen internetsivuilla toimivan chat - palvelun kautta. Vakuutukset kuuluivat myös siihen pakettiin, josta haastatteleman kevytyrittäjä oli sopimuksen laskutuspalveluyrityksen kanssa tehnyt.

Lopputulema haastattelusta oli se, että vaikka laskutuspalveluyritysten internetsivut ovatkin yrityksen yksi mainoskanavista, täyttää laskutuspalveluyritys mainoksessa antamansa palvelulupauksen. Yrittäjälle jää enemmän aikaa yrittämiselle, kun laskutuspalveluyritys huolehtii lähes kaikesta kevytyrittäjän puolesta. Toisaalta taas kevytyrittäjä maksaa kaikista laskutuspalveluyrityksen palveluista komissiossa. Laskutuspalveluyritys perii jokaisesta kauttaan kulkeneesta kevytyrittäjän tekemästä laskusta komissiota, tämä kevytyrittäjän tulisi muun muassa huomioida työtään hinnoitellessaan. Haastattelu antoi hyvin samanlaisia vastauksia kevytyrittäjyydestä kuin aiemmin tutkimani teoria. Laadullinen tutkimusmenetelmä, toteutettuna avoimena yksilöhaastatteluna, välittömässä vuorovaikutuksessa haastateltavan kanssa oli tässä tapauksessa varmasti paras mahdollinen tapa lähestyä aihetta. Haastateltavan esille nousseet

omakohtaiset kokemukset ja ajatukset elävöittivät mukavasti kuvaa kevytyrittäjän arjesta.

8 Pohdinta ja yhteenveto

Kevytyrittäminen kuulostaa helpolta ja kepeältä. Kevytyrittämisessä on kuitenkin paljon samankaltaisuutta täysyrittäjyyteen verrattuna. Asiakkaiden hankinta, sekä asiakassuhteiden ylläpito ja mainonta ovat ihan yhtä työlästä ja haastavaa kuin täysyrittäjillekin. Tarvitaan markkinatutkimusta sekä kilpailua hinnalla, laadulla, erilaistumisella, sopimusehdoilla, aikataululla, jne. Keinot ovat tismalleen samat kuin täysyrittämisessäkin. Kevytyrittäjä kilpailee samoista asiakkaista täysyrittäjien kanssa, samalla kentällä. Hänellä on samat uhat ja samat mahdollisuudet.

Kevytyrittäjyyteen kiinteästi liittyviä erilaisia laskutuspalveluyrityksiä ja – osuuskuntia, pajayrittäjyyttä ynnä muita palveluntarjoajia on kevytyrittäjäksi aikovalle valittavanaan laaja kirjo. Kuten oppaassakin todetaan, näillä yrityksillä on eroja tavassaan toimia ja kevytyrittäjäksi aikovan kannattaakin perehtyä eri vaihtoehtoihin ja harkita valintaansa oman yrittämisensä luonteen kautta mikä sopii parhaiten juuri minulle ja alalle, jolla aion toimia? Tarvitseeko esimerkiksi omaa Y-tunnusta? Maksaakko YEL- vai TYEL- vakuutusta? Yhteistyökumppanin valintaan vaikuttaa myös mahdollinen päivätyö sekä elämäntilanne, kuten vaikkapa opiskelu tai eläke. Merkityksellistä on myös se, onko kevytyrittäminen pää- vai sivutoimista?

Y-tunnukselliset kevytyrittäjät voivat laskuttaa työnsä 10 000 euroon saakka ALV:itta, jolloin kuluttajahinta voi olla kilpailijoihin nähden jopa 24 % alhaisempi. Laskutuksen ja liikevaihdon kasvaessa 10 000 euron ja 30 000 euron välille saa kevytyrittäjä ALV:n alarajahuojennuksella, osan tilitettävästä ALV:stä itselleen takaisin. Perinteisesti kevytyrittäjä laskuttaa asiakastaan jonkin laskutusfirman kautta. Laskutusfirmat ovat liikevaihdoltaan niin suuria, että pienyrityksen ALV kevennystä eivät ilman Y-tunnusta toimivat kevytyrittäjät pääse hyödyntämään. Tämä ALV:n ja liiketoiminnan kulujen vähentäminen saattaa tulla monelle kevytyrittäjälle yllätyksenä taikka toisaalta olla niin merkittävä taloudellinen haitta, että jokin toinen yritysmuoto valikoituu kevytyrittäjyyden asemesta.

Mielestäni kevytyrittämisestä ei koskaan pitäisi maksaa työntekijän eläkevakuutusta vaan aina yrittäjän eläkevakuutusta. Kyseessä on kuitenkin yrittäminen, eivätkä palkkatyösuhteen tunnusmerkit täyty. Työtä ei tehdä työnantajan tiloissa, valvonnassa taikka työvälineillä. Kevytyrittäjä täysyrittäjän tavoin on itse oma pomonsa ja päättää, missä, milloin, millä välineillä ja kenelle työsuorituksensa tekee ja mihin hintaan. On mielestäni todella merkillinen ajatus, että itsenäisesti ja yrittäjämäisesti toimiva henkilö saisi työsuorituksestaan palkkaa, ja verot maksettaisiin palkkatulon verokortin mukaisesti.

Kuviot

Kuva 1. Opinnäytetyön rakenne s. 5

Omapaja 2018. Kevytyrittäjäyys. <https://www./omapaja.fi/kevytyrittajyyys/>. Luettu 10.3.2018.

Op-Kevytyrittäjä 2018. Minustako kevytyrittäjä? <https://op-kevytyrittaja.fi/yrittajan-oppaat/yrittajaksi>. Luettu 5.6.2018.

Op-Kevytyrittäjä 2018. Mitä vakuutuksia kevytyrittäjä tarvitsee? <https://op-kevytyrittaja.fi/yrittajan-oppaat/mita-vakuutuksia-yrittaja-tarvitsee>. Luettu 5.6.2018.

Op-Kevytyrittäjä 2018. Oman työn hinnoittelu. <https://op-kevytyrittaja.fi/yrittajan-oppaat/oman-tyon-hinnoittelu>. Luettu 5.6.2018.

PRO 2018. Yrittäjäkin voi liittyä Prohon. <https://www.proliitto.fi/uutiset/protv/yrittajakin-voi-liittyä-prohon#6e315ebf>. Luettu 16.6.2018.

TE-palvelut 2018 Starttiraha. Starttiraha – aloittavan yrittäjän tuki. https://www.te-palvelut.fi/te/fi/tyonantajalle/yrittajalle/aloittavan_yrittajan_palvelut/starttiraha/. Luettu 15.8.2018

TE-palvelut 2018. Yrittäjä ja työttömyysturva. http://www.te-palvelut.fi/te/fi/tyonhakijalle/jos_jaat_tyottomaksi/tyottomyysturva/yrittaja_tyottomyysturva/index.html. Luettu 15.8.2018

Ukko 2018 Kevytyrittäjäyys – kevyt tie yrittäjyyteen. <https://www.ukko.fi/kevytyrittajyyys/>. Luettu 10.3.2018

Vero Arvonlisäveron alarajahuojennus. https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/arvonlisaverotus/arvonlisaveron_alarajahuojennu/miten-ja-milloin-alarajahuojennusta-haetaan/. Luettu 10.3.2018.

Yritä.fi 2019. Kevytyrittäjäyys, eli laskutuspalvelu. <https://yritä.fi/kevytyrittajyyys-eli-laskutuspalvelu>. Luettu 12.3.2019.

Yrittäjät Luvanvaraiset elinkeinot. <https://www.yrittajat.fi/yrittajan-abc/perustietoa-yrittajyydesta/yritysmuodot-ja-vastuut/elinkeinovapaus/luvanvaraiset>. Luettu 12.3.2019.

YTJ Yritys- ja Yhteisötietojärjestelmä. Y-tunnus. <https://www.ytj.fi/index/y-tunnus.html>. Luettu 1.2.2018

Haastattelukysymykset:

Minä vuonna aloitit kevytyrittäjyyden ja mistä sait tietää kevytyrittäjyydestä?

Miksi kevytyrittäjyys valikoitui yritysmuodoksi?

Onko kevytyrittämisen aloittaminen helppoa ja mitä aloittaminen maksaa?

Milloin voi tehdä 1. työkeikan?

Saako laskutuspalveluyritykseltä kaiken mitä se mainoksessa lupaa? Hoitaako se kaiken?

Onko oma Y-tunnus, kuinka toimii ALV.n ja kulujen vähentäminen toiminnasta?

Onko laskutuspalveluyrityksen ohjeistus selkeää ja saako sieltä neuvoja?

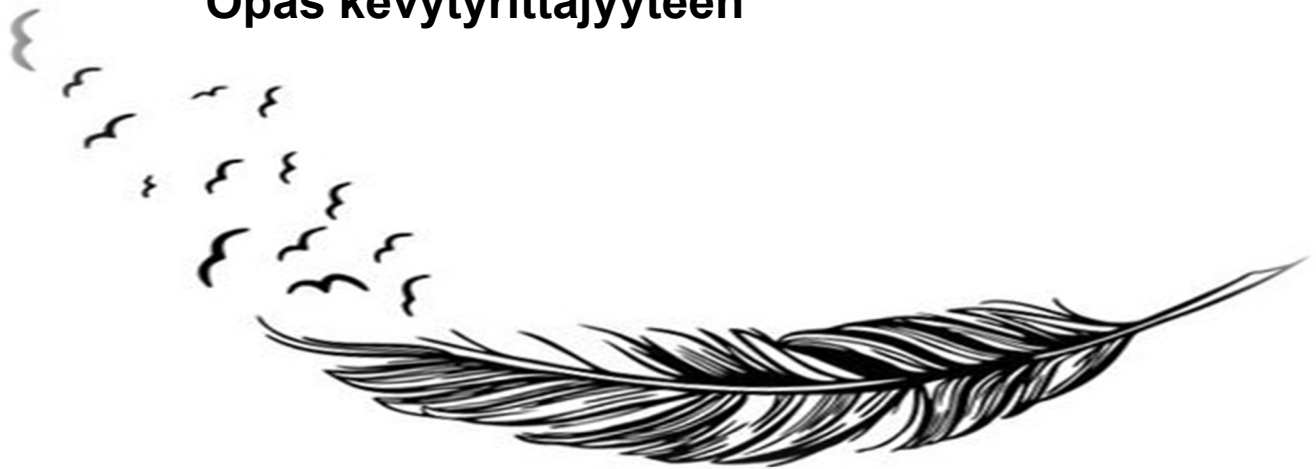
Komission muodostuminen ja määrä?

Oletko vielä kevytyrittäjä ja jos et, niin miksi?

Mistä sait neuvoja ja apuja yritysmuodon vaihdokseen?

Minna Kurri

Opas kevytyrittäjyyteen

Opinnäytetyö 2019

Johdanto

Tämä opas on tarkoitettu kevytyrittäjäksi ryhtymistä harkitseville avuksi aloittamiseen liittyvien kysymysten selvittämiseksi ja tiedon hankintaan, sekä päätöksen teossa ryhtyäkö kevytyrittäjäksi.

Kaikki oppaassa esiin tulevat seikat tulee huomioida ennen kevytyrittäjäksi ryhtymistä. Ajallisesti opas sijoittuu siihen hetkeen, kun yhtään työkeikkaa ei vielä ole tehty, eikä minkään laskutuspalvelun asiakkaaksi rekisteröidyttä. Siihen hetkeen, kun kevytyrittäminen kiinnostaa ja sen aloittamista harkitaan vakavasti.

Opas on tehty opinnäytetyönä liiketalouden koulutusohjelmassa. Oppaan taustatyönä on tutustuttu alan kirjallisuuteen ja aikaisemmin kevytyrittäjyydestä tehtyihin opinnäytetöihin sekä internetlähteisiin. Tietoa on kerätty myös haastattelemalla kevytyrittäjänä toiminutta henkilöä.

Kevytyrittäjyys

On sitä, että toimitaan itsenäisesti ja yrittäjämäisesti. Hankitaan itse omat asiakkaat ja hinnoitellaan itse oma työ. On yrittäjän vapaus päättää oman työn tekemisen ajasta, paikasta, hinnasta, tavasta ja ihan kaikesta, mutta toisaalta on myös yrittäjän velvollisuus solmimiinsa sopimukseen ja velvollisuuksiin. (eezy 2018).

Kevytyrittäjä tarvitsee laskutuspalveluyrityksen, joka laskuttaa asiakkaalta kevytyrittäjän tekemän työn ja hoitaa kevytyrittäjän reskontran ja mahdolliset perintätoimet. Tämän lisäksi laskutuspalveluyritykset yleensä hoitavat kevytyrittäjän kirjapidon ja muut lakisääteiset ilmoitukset ja mahdolliset maksut. Laskutuspalveluyritys maksaa myös kevytyrittäjälle palkan tehdystä työstä. (Yritä.fi 2018).

Ennen toiminnan aloittamista

Kevytyrittäjäksi aikovan kannattaa selailta ja vertailla eri laskutuspalveluyritysten ja muiden laskutuspalvelua tarjoavien yritysten internet sivuja. Pohtia myös oman alansa luonnetta ja oman yrittämisen laatua, pää- vai sivutoimista. Onko ALV:n vähentämismahdollisuus merkittävä taloudellinen kysymys. Tarvitsenko kevytyrittäjänä oman Y-

tunnuksen? Mitä se mahdollistaa ja mitä mahdollisuuksia se sulkee pois? Paikallinen uusyrittyskeskus esimerkiksi auttaa ja neuvoa aloittamisen kysymysten kanssa. (Alavalkama 2018, 54-59).

https://bisnes.fi/laskutuspalvelut/?gclid=Cj0KCQIAtf_tBRDtARIsAIBAKe1CbWTRzFoJqrxoaMEKTd8324OgIKo-vneADJGAeJA5C49q4K3SSDwaApA9EALw_wcB

Mahdolliset apurahat

Starttiraha turvaa aloittavan kevytyrittäjän henkilökohtaisen talouden. Aloittavan kevytyrittäjän on mahdollista saada starttirahaa, mutta toiminta ei saa olla aloitettu ennen starttirahan hakemista. Liikeideaa ei saa testata. Mitään ei saa tehdä, ei edes rekisteröityä laskutuspalveluyrityksen asiakkaaksi. TE-toimistolta saa ohjeistuksen starttirahan hakemiseen. (TE-palvelut 2018).

<https://www.te-palvelut.fi/te/fi/>

Liikeidea

Kevytyrittäjäyys on oiva ja matalan riskin tapa testata jotakin mielessä muhinutta liikeideaa ja sen kannattavuutta. Liikeideaa ja sen kiinnostavuutta voi myös testata somessa. Ennen minkäänlaiseen testaamiseen ryhtymistä, kannattaa asiasta keskustella paikallisen TE-toimiston kanssa. (TE-palvelut 2018).

<https://www.te-palvelut.fi/te/fi/>

Kenelle

Kevytyrittäjäksi voi ryhtyä lähestulkoon kuka vain. Luottotiedot tulisi olla kunnossa, eikä maksuhäiriömerkintöjä saisi olla. Erilaiset elämäntilanteet kuten, työttömyys, opiskelu, eläke, ansiotyö, hoitovapaa... eivät yleensä ole esteenä kevytyrittämisen aloittamiselle. (Odeal 2018).

Kevytyrittäminen yhdessä ystävän kanssa onnistuu niin, että molemmat rekisteröityvät jonkin laskutuspalvelun käyttäjiksi ja sitten kumppanukset jakavat laskutuksen.

<https://odeal.fi/>

https://omapaja.fi/kevytyrittajyyys/?gclid=Cj0KCQiAtf_tBRDtARIsAlbAKe11BiDEMu4SAKBWy5Cuh_NjpT3gT52gPD5E4pIHhJbGhY3DJQzr46IaAg8AEALw_wcB

Mille aloille?

Parhaiten kevytyrittäjyys sopii aloille, jotka eivät vaadi suuria aloituspääomia, laitehankintoja tai tuotevarastoja ja toimitilavuokria. Alat, joissa kevytyrittäjä voi myydä omaa osaamistaan ja ammattitaitoaan palvelun tavoin, omassa tai asiakkaan tilassa. (eezy 2018).

Mitä aloittaminen maksaa?

Laskutuspalvelun käyttäjäksi rekisteröityminen ei maksa mitään, eikä myöskään sido mihinkään. (Ukko 2018).

Luvanvaraisuus ja viranomaisilmoitukset

Joillakin toimialoilla toimiminen on säädetty luvanvaraiseksi, jos aiot toimia luvanvaraisella alalla, on lupa hankittava ennen toiminnan aloittamista ja myönnetystä luvasta on ilmoitettava kaupparekisteriin. Joillakin toimialoilla täytyy toiminnan aloittamisesta tehdä ilmoitus viranomaiselle ja joillakin toimialoilla on toimialakohtaisia pakollisia vakuutuksia. (yrittäjät 2018).

Tiedätkö?

1. Onko toimiala, jolle aiot, luvanvarainen?
2. Tarvitseeko toiminnan aloittamisesta ilmoittaa?
3. Onko toimialakohtaisia pakollisia vakuutuksia?

Luvanvaraisista elinkeinoista löytyy listaus yrittäjien internetsivuilla, samasta paikasta löytyy myös listaus lupaviranomaisista. (yrittäjät 2018).

Vakuutusyhtiöltäsi saat tiedon mahdollisesta toimialakohtaisesta pakollisesta vakuutuksesta. (OP-kevytyrittäjä 2018).

<https://www.yrittajat.fi/yrittajan-abc/perustietoa-yrittajyydesta/yritysmuodot-ja-vastuut/elinkeinovapaus/luvanvaraiset>

Vakuuttaminen

Vaikka kevytyrittäjä työskentelisikin kotoaan käsin, kannattaa omalta vakuutusyhtiöltä tarkastaa mitä vaikkapa kotivakuutus kattaa?

Lähtökohtaisesti yrityksen tai yrittämiseen käytettävät työkalu kuten puhelin, tietokone, skanneri, höylä ja muut välineet, tulee vakuuttaa erikseen. Kotivakuutus kattaa normaalisti vain kodin irtaimiston. (OP-kevytyrittäjä 2018).

Kevytyrittäjän työttömyysturva

Kun työtön työnhakija työllistää itsensä uutena kevytyrittäjänä on hänen mahdollisuus saada työttömyyspäivärahaa kevytyrittämisen neljältä ensimmäiseltä kuukaudelta. Kun neljä kuukautta on kulunut, arvioi TE-keskus onko kevytyrittäminen pää- vai sivutoimista. Kevytyrittäjällä on oikeus soviteltuun päivärahaan, jos toiminta katsotaan sivutoimiseksi. (TE-palvelut 2018).

<https://www.te-palvelut.fi/te/fi/>

AY-toiminta

Ainakin PRO-liittoon on kevytyrittäjillä mahdollisuus liittyä ammatinharjoittajajäseneksi. YEL vakuutetulle kevytyrittäjille on liittyminen yrittäjain työttömyyskassaan ja työssäoloehdon kartuttaminen mahdollistettu. Toisaalta jos kevytyrittäjä on yhtä aikaa myös omassa päivätyössä, on pakkatyön ammattiliittoon liittyminen mahdollista. (Proliitto 2018).

<https://www.proliitto.fi/uutiset/protv/yrittajakin-voi-liittyä-prohon#6e315ebf>

Verotus

Kevytyrittäjä toimittaa laskutuspalveluyritykselle palkkatyötä varten olevan verokortin. Verotus tapahtuu kortissa olevan % mukaisesti. Oma verosta kevytyrittäjä voi kesken vuotta säätää omaa vero%, muiden palkkatyössä olevien henkilöiden tapaan. Palkkatyössä oleva ja yhtä aikaa kevytyrittäjänä toimivan tulee itse huolehtia oikeasta vero% ja tulorajan täyttymisestä, tuloja yhteen laskemalla. (Vero 2018).

<https://www.vero.fi/sahkoiset-asiointipalvelut/omavero/>

Lopettaminen

Itse kevytyrittämisen lopettaminen ei maksa mitään, mutta kevytyrittäjä on vastuussa allekirjoittamistaan sopimuksista, sekä sopimukseen kirjatusta vastuista. Erääntyvistä toimintaan liittyvistä laskuista ja henkilökohtaisen verotuksen toteutumisesta. (eezy 2018).

